

Kultura dhe Arti

2021-2025

Vlerësimi i programit të qeverisë 2021-2025 dhe efiçenca e menaxhimit të kostove

Kultura dhe Arti

2021 - 2025

Analiza dhe vlerësimi i Premtimeve dhe zhvillimit në kontekstin Politik, Ekonomik, Social dhe Ndërkombëtar

Analiza dhe vlerësimi i alokimeve buxhetore të brendshme dhe të huaja, donacioneve, përmbushja e kapaciteteve fiskale me kostot direkte dhe indirekte të llogaritura për secilin projekt dhe krahasimi mes tyre në funksion të ecurisë së përmbushjes

Vlerësimi i efektit ndikues të projekteve në ekonomi, rajone, popullsi dhe perceptimi i përmbushjes

Vlerësim të përmbushjes së secilit nga programet

PËRGATITJA DHE SHPËRNDARJA

Raport progresi

Vlerësimi i programit të qeverisë 2021-2025 dhe efienca e menaxhimit të kostove:
1200 ditë qeverisje

Evaluation of the government program 2021-2025 and cost management efficiency:
1200 days of governance

www.polifakt.al

www.altax.al

info@altax.al

Janar 2025

Tirana, Shqipëri

Polifakt.al është një platformë e pavarur dhe e besueshme për monitorimin e realizueshmërisë së premtimeve politike. Ajo ofron analiza të detajuara mbi zbatueshmërinë financiare të angazhimeve elektorale, duke i krahasuar ato me performancën reale të qeverisë dhe alokimet dhe kufizimet buxhetore.

Pikat kyçe të Polifakt.al në vlerësimin e përmbushjes

Monitorimi i premtimeve zgjedhore dhe programeve qeverisëse

[Polifakt.al](#) ndjek sistematikisht premtimet e bëra nga liderët politikë, duke vlerësuar:

Realizueshmërinë. A janë premtimet të arritshme brenda kontekstit aktual ekonomik?

Burimet financiare. A janë ndarë burime të mjaftueshme për zbatimin e premtimeve?

Statusi i përmbushjes. Tregon nëse premtimet janë realizuar, pjesërisht realizuar, apo të porealizuara.

Krahasimi me kapacitete fiskale dhe kostot e përmbushjes

Platforma krahason në mënyrë të vazhdueshme premtimet me ndarjen e fondeve dhe ndryshimet në Planin Buxhetor Vjetor (PBV). Kjo ndihmon në identifikimin e:

- ✓ Përputhshmërisë midis premtimeve politike dhe shpenzimeve reale.
- ✓ Transparencës dhe përgjegjshmërisë në ndarjen dhe përdorimin e fondeve qeveritare.

Raportet e progresit

[Polifakt.al](#) gjeneron raporte periodike për të dokumentuar progresin në përmbushjen e premtimeve. Këto raporte përfshijnë:

- Vlerësimin e performancës së ministrive dhe sektorëve përkatës.
- Përditësime mbi shkallën e arritjes së objektivave të qeverisë.

Kjo qasje siguron një mbikëqyrje të detajuar dhe të pavarur, duke përmirësuar llogaridhënien dhe transparencën në qeverisje.

Kushtet e përdorimit të Raportit

Qëllimi dhe përgjegjësia

Raporti shërben si bazë për hartimin e politikave ekonomike për të shmangur krizat financiare dhe për të forcuar qëndrueshmërinë ekonomike.

Çdo mendim i shprehur në raport i takon autorit dhe nuk përfaqëson pikëpamjet institucionale të ALTAX apo POLIFAKT.

Riprodhimi dhe shpërndarja

Çdo përmbajtje e këtij raporti mund të shpërndahet ose riprodhohet vetëm duke ruajtur saktësinë dhe duke cituar burimin origjinal (Qendra ALTAX).

Përmbajtja duhet të shoqërohet gjithmonë me njohjen e cilësisë së burimit në çdo lloj përdorimi.

Kushtet për përdoruesit

Përdoruesit që ndajnë raportin duhet të promovojnë pajtueshmërinë me këto kushte nga përdoruesit përfundimtarë.

Çdo tentativë për të shitur përmbajtjen, plotësisht ose pjesërisht, kërkon leje paraprake nga Qendra ALTAX.

Kufizime të përdorimit

Raporti mund të përdoret vetëm për qëllime jo-fitimprurëse.

Çdo riprodhim duhet të shoqërohet me citimin e burimit origjinal si Qendra ALTAX.

Fjalë Kyçe: #premtime zgjedhore #program qeverises #dialog deliberativ #analiza #buxheti #prioritete #politike #pergjegjshmeri financiare #transparence #kapacitete fiskale #permbushje

Kodi JEL: D72, E62, H50, P11

© Të gjitha të drejtat e rezervuara nga **Qendra ALTAX**.

Konsiderata

(Shqip) Ky dokument është një produkt i bashkëpunimit mes një grupi të gjerë kontribuesish – autorëve, ekspertëve, përpunuesve të të dhënave dhe stafit mbështetës nën drejtimin e Drejtoreshës Ekzekutive. Lexuesit dhe ndjekësit janë një komponent kyç për vijimësinë e punës.

ALTAX nëpërmjet këtij dedikimi falënderonë autorët, si kontribuesit kryesorë. Me analizën e tyre ata kanë kryer një punë të rëndësishme në modelimin dhe analizimin e problematikave ekonomike dhe politike. Nga produkti analizës kanë siguruar saktësinë dhe renditjen e të dhënave statistikore, si dhe strukturimin e argumenteve dhe përfundimeve për temën kryesore të infrastrukturës dhe transportit.

Me këtë rast falënderojmë edhe përpunuesit e të dhënave statistikore, të cilët kanë ndihmuar në ilustrimin e analizës së plotë, duke identifikuar dhe përshkruar momentet kyçe që lidhen me temat ekonomike dhe politike.

Një falënderim i veçantë është për ekspertët që bashkëpunojnë vullnetarisht me ALTAX. Nga komunikimi me ta janë marrë mendime profesionale dhe etike që kanë ndikuar në përmirësimin e dokumentit.

Një falënderim i veçantë shkon për dizajnerin për formatimin profesional të bërë këtij publikimi si dhe për ndihmën në vijimësi duke kontribuar në aksesin dhe përdorimin praktik të dokumentit nga lexuesit në aplikacionin ALTAX që mund të shkarkohet në [App Store](#) dhe [Google Play](#).

Kjo analizë është drejtuar dhe koordinuar nga Drejtoresh ekzekutive e ALTAX, e cila ka mbikëqyrur procesin e hartimit të analizës, si dhe promovimin e vizionit të organizatës nëpërmjet gjithë produkteve të ALTAX

Falënderimi i ALTAX drejtohet edhe për lexuesit dhe ndjekësit. Ata luajnë një rol të rëndësishëm për motivimin e vazhdueshëm të ALTAX në publikimin e analizave të tjera dhe në ruajtjen e objektivit për të qenë një komentator i politikave fiskale dhe ekonomike në Shqipëri dhe më gjerë.

Për komente dhe sqarime, ju mund të na kontaktoni duke shkruar tek info@altax.com

Acknowledgement

(English) This document is a product of collaboration between a wide group of contributors – authors, experts, data processors and support staff – under the leadership of the Executive Director. Readers and followers are a key component for the continuity of the work.

ALTAX through this dedication thanks the authors, as the main contributors. With their analysis, they have done an important job in modeling and analyzing economic and political issues. From the analysis product, they have ensured the accuracy and ordering of statistical data, as well as the structuring of arguments and conclusions on the main topic of infrastructure and transport.

On this occasion, we also thank the statistical data processors, who have helped illustrate the complete analysis, by identifying and describing key moments related to economic and political topics.

A special thanks goes to the experts who voluntarily cooperate with ALTAX. From communication with them, professional and ethical opinions have been obtained that have influenced the improvement of the document.

A special thanks goes to the designer for the professional formatting of this publication and for the ongoing assistance by contributing to the access and practical use of the document by readers in the ALTAX application that can be downloaded from the [App Store](#) and [Google Play](#).

This analysis was directed and coordinated by the Executive Director of ALTAX, who has overseen the process of drafting the analysis, as well as the promotion of the organization's vision through all ALTAX products

ALTAX's thanks are also addressed to its readers and followers. They play an important role in the continuous motivation of ALTAX in publishing other analyses and in maintaining the objective of being a commentator on fiscal and economic policies in Albania and beyond.

For comments and clarifications, you can contact us by writing to info@altax.com

Follow ALTAX and Polifakt on social media, Web and in our App

[FISKALISTI](#)

You are placed in our focus and
We are at your attention creating together!

[ALTAX - POLIFAKT](#)

We publish and distribute information,
ongoing analysis and studies.

[ALTAX](#)

Communicate through social media addresses

[ALTAX](#)

Watch our informative and educational videos

[ALTAX.AL](#)

Read and download unique analyses and studies

[POLIFAKT.AL](#)

Look at how many political promises have been kept.

[App Store](#)
[Google Play](#)

Download the application to have it delivered directly to your cell phone.

A relationship about the commonalities that unite us in everyday life.

Kultura dhe Arti: Projekte për trashëgiminë dhe krijimtarinë

Synim

- Nxitja e zhvillimit kulturor dhe artistik në Shqipëri përmes ndërtimit, restaurimit dhe rijetëzimit të hapësirave dhe objekteve me rëndësi historike, kulturore dhe krijuese.

Objektiva

- **Ndërtimi i Muzeut Hebraik Shqiptar në Vlorë.** Krijimi i një institucioni që dokumenton historinë dhe kontributin e komunitetit hebraik në Shqipëri.
- **Krijimi i Parkut të Artit:** Hapësirë inovative për artistët dhe komunitetin, që shërben si qendër për aktivitete dhe ekspozita kulturore.
- **Përfundimi i rijetëzimit të Amfiteatrit të Durrësit.** Restaurimi i këtij monumenti të rëndësishëm për ta kthyer në një qendër të vizitueshme dhe aktive kulturore.
- **Zbatimi i Skemës Kombëtare "Bonusi i Rijetëzimit".** Mbështetje financiare për rijetëzimin e objekteve dhe zonave historike dhe kulturore.

Pritshmëri

- **Promovimi i trashëgimisë kulturore.** Projektet do të ndihmojnë në ruajtjen dhe promovimin e vlerave kulturore dhe historike të Shqipërisë.
- **Rritja e turizmit kulturor.** Investimet pritet të tërheqin vizitorë vendas dhe të huaj, duke përmirësuar imazhin e vendit si destinacion kulturor.
- **Nxitja e kreativitetit dhe ndërvëprimit artistik.** Hapësira të reja si Parku i Artit do të krijojnë mundësi për zhvillimin e artit bashkëkohor dhe tradicional.
- **Zhvillim ekonomik lokal.** Implementimi i projekteve do të përmirësojë infrastrukturën dhe do të gjenerojë mundësi të reja ekonomike për komunitetet lokale.

Kultura dhe Arti

Për ndërtimin e Muzeut Hebraik Shqiptar në Vlorë...;

Ndërtojmë Parkun e Artit...;

Përfundojmë projektin e Rijetëzimit të Amfiteatrit Durrës;

Vendosim në funksionim Skemën Kombëtare “Bonusi i Rijetëzimit”...

[Analiza dhe vlerësimi i Premtimeve dhe zhvillimit në kontekstin Politik, Ekonomik, Social dhe Ndërkombëtar](#)

Për të analizuar zhvillimin e këtyre tre programeve në kontekstin politik, social, etik, ekonomik, buxhetor, vlerësimi ndërkombëtar dhe rajonal, dhe në lidhje me objektivat e zhvillimit të qëndrueshëm (SDG), duhet të shqyrtojmë secilin program në detaje dhe si kontribuon ai në këto fusha:

1. Ndërtimi i Muzeut Hebraik Shqiptar në Vlorë

Konteksti politik: Ky projekt ka një dimension ndërkombëtar dhe ndihmon në forcimin e marrëdhënieve politike me shtetet hebraike dhe komunitetet hebraike globale. Ai mund të shërbejë si një simbol i angazhimit të Shqipërisë për ruajtjen e trashëgimisë kulturore dhe promovimin e dialogut ndërkombëtar.

Konteksti social: Kjo nismë ka një ndikim të rëndësishëm në forcimin e identitetit dhe ndërgjegjësimin për trashëgiminë e komunitetit hebre në Shqipëri, duke shërbyer si një pikë referimi për edukimin dhe sensibilizimin e brezave të rinj për të kaluarën dhe historinë e këtij komuniteti.

Konteksti etik: Projekti mund të ngjallë diskutime etike për përballjen e të kaluarës dhe si mund të ruhet dhe respektohet historia e komunitetit hebre. Pasqyrimi i historisë hebraike mund të kontribuojë në promovimin e vlerave të tolerancës dhe multikulturalizmit.

Konteksti ekonomik: Investimi në këtë muze mund të shndërrohet në një burim të rëndësishëm turistik dhe mund të ketë ndikim pozitiv në zhvillimin e sektorëve të turizmit dhe shërbimeve.

Konteksti buxhetor: Ndërsa mund të kërkojë një investim të konsiderueshëm për ndërtimin dhe ruajtjen e muzeut, ky projekt mund të tërheqë fonde ndërkombëtare dhe partneritete, duke e bërë atë një mundësi tërheqjeje investimesh të jashtme.

Vlerësimi ndërkombëtar dhe rajonal: Ky projekt do të përforcojë marrëdhëniet me shtetet dhe komunitetet ndërkombëtare, duke kontribuar në imazhin global të Shqipërisë si një shtet që respekton dhe ruan trashëgiminë kulturore dhe historike.

SDG:

SDG 16 (Paqe, Drejtësi dhe Institucione të Forta): Ky program kontribuon në ruajtjen e trashëgimisë kulturore dhe historike dhe promovimin e paqes dhe mirëkuptimit ndërmjet grupeve të ndryshme shoqërore.

SDG 8 (Punë të Dinjitetshme dhe Rritje Ekonomike): Mund të kontribuoni në zhvillimin ekonomik dhe krijimin e mundësive të punës në sektorët e turizmit dhe edukatës.

2. Ndërtimi i Parkut të Artit

Konteksti politik: Ky projekt mund të shërbejë si një nismë për promovimin e imazhit të Shqipërisë si një vend i përkushtuar ndaj zhvillimit të kulturës dhe artit. Ai mund të ndikojë në zhvillimin e politikave kulturore dhe mbështetje ndaj krijimtarisë artistike.

Konteksti social: Parku do të ofrojë një hapësirë publike që mund të bëhet një pikë grumbullimi për komunitetin, duke ofruar mundësi për zhvillim të aktiviteteve kulturore dhe sociale, si edhe stimulimin e pjesëmarrjes aktive të qytetarëve në jetën kulturore.

Konteksti etik: Ky projekt do të kontribuonte në promovimin e artit si një formë të komunikimit shoqëror, duke u mundësuar qytetarëve që të reflektojnë mbi vlerat e artit dhe të krijojnë një lidhje më të fortë me trashëgiminë kulturore.

Konteksti ekonomik: Ky park mund të kontribuojë në zhvillimin e turizmit dhe industri të lidhura me artin, duke tërhequr vizitorë dhe ngjarje ndërkombëtare. Po ashtu, mund të krijohen mundësi të reja për zhvillimin e sektorëve të artizanatit dhe industrisë kreative.

Konteksti buxhetor: Ky projekt mund të kërkojë një investim të konsiderueshëm për infrastrukturën dhe organizimin e aktiviteteve, por gjithashtu mund të përfitojë fonde nga burime ndërkombëtare për zhvillimin e kulturës dhe artit.

Vlerësimi ndërkombëtar dhe rajonal: Parku mund të përforcojë imazhin e Shqipërisë si një vend që mbështet artin dhe kulturën dhe mund të tërheqë vëmendjen e turistëve dhe artistëve ndërkombëtarë.

SDG:

SDG 11 (Qytete dhe Komunitete të Qëndrueshme): Ky projekt do të kontribuojë në zhvillimin e hapësirave publike dhe përmirësimin e cilësisë së jetesës.

SDG 4 (Arsimi i Cilësisë së Lartë): Mund të ofrojë mundësi për mësim dhe zhvillim në fushën e artit dhe kulturës.

3. Përfundimi i Projektit të Rijetëzimit të Amfiteatrit të Durrësit

Konteksti politik: Ky projekt mund të shërbejë për të forcuar identitetin kulturor dhe historik të Shqipërisë, duke nxitur interesa politike për ruajtjen dhe promovimin e trashëgimisë kulturore. Mund të jetë një simbol i angazhimit të qeverisë për pasurimin e infrastrukturës kulturore.

Konteksti social: Restaurimi i amfiteatrit mund të shërbejë si një mundësi për edukimin dhe zhvillimin e një lidhjeje më të fortë me historinë e Durrësit dhe Shqipërisë. Kjo mund të krijojë mundësi për zhvillimin e aktiviteteve sociale dhe kulturore.

Konteksti etik: Ky projekt do të ndihmojë në respektimin e trashëgimisë kulturore dhe mund të stimulojë diskutime për mënyrën se si ruhet dhe trajtohet kultura dhe historia në një kontekst modern.

Konteksti ekonomik: Restaurimi mund të ketë ndikim pozitiv në turizëm dhe mund të ndihmojë në zhvillimin e biznesit lokal dhe krijimin e mundësive të punës.

Konteksti buxhetor: Restaurimi dhe menaxhimi i këtij projekti mund të kërkojë fonde të konsiderueshme, por gjithashtu mund të sjellë fitime ekonomike përmes turizmit dhe ngjarjeve kulturore.

Vlerësimi ndërkombëtar dhe rajonal: Restaurimi i amfiteatrit mund të përforcojë imazhin e Shqipërisë si një vend i angazhuar për ruajtjen e trashëgimisë kulturore dhe mund të tërheqë vizitorë dhe investitorë ndërkombëtarë.

SDG:

SDG 11 (Qytete dhe Komunitete të Qëndrueshme): Ky projekt mund të kontribuojë në ruajtjen dhe rivitalizimin e trashëgimisë kulturore.

SDG 8 (Pune të Dinjitetshme dhe Rritje Ekonomike): Ky projekt mund të nxisë zhvillimin ekonomik dhe krijimin e mundësive të punës.

4. Vendosja në Funkcionim e Skemës Kombëtare "Bonusi i Rijetëzimit"

Konteksti politik: Ky projekt është një pjesë e angazhimit të qeverisë për ruajtjen dhe rivitalizimin e infrastrukturës kulturore dhe historike. Politikat për këtë skemë janë të orientuara drejt mbështetjes së rinovimeve të objekteve të vjetra dhe mund të shërbejnë si një nismë për zhvillimin e mëtejshëm të politikave të zhvillimit urban.

Konteksti social: Bonusi i rijetëzimit mund të nxisë pjesëmarrjen e komunitetit në përpjekjet për ruajtjen e trashëgimisë dhe mund të kontribuoni në krijimin e një shoqërie të vetëdijshme për vlerat e trashëgimisë kulturore.

Konteksti etik: Ky program mund të ndihmojë në promovimin e etikës së ruajtjes dhe restaurimit të trashëgimisë kulturore në një mënyrë që respekton diversitetin dhe të drejtat e pronësisë.

Konteksti ekonomik: Skema mund të sjellë përfitime ekonomike për qytetarët dhe bizneset, duke ndihmuar në financimin e restaurimeve dhe duke stimuluar zhvillimin e sektorëve të ndërtimit dhe turizmit.

Konteksti buxhetor: Ky program mund të kërkojë fonde të shtesë për implementim, por gjithashtu mund të ketë një ndikim pozitiv në zhvillimin ekonomik të rajoneve që përfshihen.

Vlerësimi ndërkombëtar dhe rajonal: Skema mund të sjellë vëmendje ndërkombëtare për ruajtjen e trashëgimisë kulturore dhe mund të kontribuoni në zhvillimin e një imazhi të fortë të Shqipërisë si një vend që mbështet zhvillimin e qëndrueshëm dhe ruajtjen e trashëgimisë kulturore.

SDG:

SDG 11 (Qytete dhe Komunitete të Qëndrueshme): Ky projekt do të kontribuoni në zhvillimin e qyteteve dhe rajoneve që ruajnë trashëgiminë kulturore.

[Analiza dhe vlerësimi i alokimeve buxhetore të brendshme dhe të huaja, donacioneve, permbushja e kapaciteteve fiskale me kostot direkte dhe indirekte të llogaritura për secilin projekt dhe krahasimi mes tyre në funksion të ecurisë së përmbushjes](#)

Për të analizuar realizimin e secilit nga programet e përmendura sipas treguesve të caktuar në periudhën 2021-2025, ne duhet të shqyrtojmë tre aspekte të rëndësishme:

1. Tendencat Historike në Administrimin Fiskal dhe Performancën Specifike

Ky aspekt analizon mënyrën se si administrata fiskale ka menaxhuar burimet financiare në lidhje me këto projekte dhe performancën e tyre në implementim, duke e lidhur me politikën fiskale të vendit dhe ndryshimet në strategjitë e menaxhimit të burimeve.

Për Programin e Muzeut Hebraik Shqiptar në Vlorë:

Tendencat historike: Shqipëria ka pasur një periudhë ku administrimi i projekteve të trashëgimisë kulturore ka pasur një fokus të rritur në angazhimin e burimeve ndërkombëtare dhe mbështetjen e fondeve të jashtme. Sidoqoftë, kanë ekzistuar sfida në menaxhimin e fondeve kombëtare për trashëgiminë, duke pasur një prirje për alokimin e më shumë fondeve për projekte infrastrukturore që ndihmojnë në zhvillimin ekonomik, por më pak për ato kulturore.

Performanca specifike: Performanca ka pasur një zhvillim gradual, duke u mbështetur kryesisht në fonde ndërkombëtare dhe partneritete. Shqipëria ka shpërndarë alokime financiare për projekte të tilla në një mënyrë që fokusohet në ruajtjen e trashëgimisë dhe stimulimin e turizmit.

Për Programin e Parkut të Artit:

Tendencat historike: Pjesa e administratës fiskale ka treguar një prirje të orientuar drejt investimeve në infrastrukturë publike dhe hapësira kulturore, megjithatë ka pasur kufizime në alokimin e fondeve për projekte që kërkojnë investime të vazhdueshme për menaxhimin

dhe zhvillimin e aktiviteteve kulturore. Në këtë kuadër, ka pasur tendenca për alokime sporadike të buxhetit, veçanërisht për projekte që lidhen me zhvillimin urban dhe social.

Performanca specifike: Performanca ka qenë më e ngadaltë, ndoshta për shkak të pasigurisë në financimin e aktiviteteve kulturore dhe ngjarjeve artistike, që mund të kenë kërkuar mbështetje shtesë nga donatorë të jashtëm ose burime alternative.

Për Programin e Amfiteatrit të Durrësit:

Tendencat historike: Ky projekt ka një lidhje më të ngushtë me përpjekjet për restaurimin dhe konservimin e trashëgimisë kulturore, dhe ka patur mbështetje nga institucione ndërkombëtare dhe agjenci të financimit për ruajtjen e monumenteve historike. Administrimi fiskal ka pasur një përqendrim të rritur në ndihmën për restaurimin dhe zhvillimin e turizmit.

Performanca specifike: Ky projekt ka përfituar nga një menaxhim relativisht i mirë i burimeve, pasi restaurimi i monumenteve ka përfshirë alokimin e burimeve të qëndrueshme për ndihmën e restaurimit, por ndoshta ka hasur pengesa për përfundimin e fazave të plota për shkak të burimeve të kufizuara.

2. Kostot Direkte dhe Indirekte të Alokua në Numra nga Buxheti i Shtetit për Programin

Ky aspekt fokusohet në analizimin e shpenzimeve të alokuara nga buxheti i shtetit për këto programe, duke përfshirë dhe ndikimin që ato kanë në ekonominë e vendit dhe efektet indirekte që mund të kenë.

Për Programin e Muzeut Hebraik Shqiptar në Vlorë:

Kostot direkte: Kostoja direkte e ndërtimit të muzeut, përfshirë materialet, punën dhe infrastrukturën, mund të jetë relativisht e lartë, duke kaluar disa milionë euro. Kjo mund të ketë pasur një ndikim të drejtpërdrejtë në buxhetin e shtetit.

Kostot indirekte: Kostoja indirekte përfshin rritjen e turizmit, zhvillimin e industrisë shërbyese dhe krijimin e mundësive të punës. Ky efekt mund të ketë një ndikim afatgjatë në rritjen ekonomike të qytetit të Vlorës dhe të rajonit përreth.

Për Programin e Parkut të Artit:

Kostot direkte: Kostoja direkte e krijimit të parkut mund të përfshijë ndihmën për ndërtimin e infrastrukturës, hapësirave të artit dhe shpenzime administrative për zhvillimin e aktiviteteve. Ky projekt mund të ketë një ndikim të drejtpërdrejtë në buxhetin e shtetit, me investime të konsiderueshme për fazat fillestare.

Kostot indirekte: Kostoja indirekte mund të lidhet me përfitime nga zhvillimi i turizmit dhe krijimi i mundësive të punës, si dhe përmirësimi i kushteve të jetesës për komunitetin.

Për Programin e Amfiteatrit të Durrësit:

Kostot direkte: Kostoja direkte për restaurimin e amfiteatrit ka përfshirë shpenzime për restaurimin, ndërhyrjen në infrastrukturën historike dhe ruajtjen e detajeve kulturore. Ky projekt mund të ketë pasur një kosto të konsiderueshme, me financime të mundshme nga burime ndërkombëtare.

Kostot indirekte: Kostoja indirekte përfshin rritjen e turizmit dhe zhvillimin e sektorëve të tjerë shoqërorë, duke përfshirë mundësitë e punës dhe rinovimin e Durrësit si një destinacion turistik.

3. Vlerësimi i Prioriteteve për Zbatim

Ky aspekt analizon se si janë prioritetizuar këto projekte dhe se sa janë integruar ato në planet zhvillimore afatgjata të Shqipërisë.

Për Programin e Muzeut Hebraik Shqiptar në Vlorë:

Prioritetet: Ky projekt është konsideruar një prioritet në nivelin e ruajtjes së trashëgimisë kulturore dhe mund të shërbejë si një iniciativë për të forcuar lidhjet me komunitetet ndërkombëtare dhe për të promovuar turizmin kulturor. Prioriteti është i lidhur me zhvillimin e turizmit dhe forcimin e imazhit të Shqipërisë në sferën ndërkombëtare.

Për Programin e Parkut të Artit:

Prioritetet: Prioriteti është krijimi i një hapësire publike për zhvillimin e artit dhe mundësive kulturore. Ky program mund të ketë qenë pjesë e një agjende të gjerë për zhvillimin e hapësirave publike dhe përmirësimin e kushteve për art dhe kulturë. Zbatimi mund të ketë hasur pengesa për shkak të kërkesës për investime të mëdha dhe pasigurisë në burimet financiare.

Për Programin e Amfiteatrit të Durrësit:

Prioritetet: Ky projekt është një pjesë e strategjisë për restaurimin e trashëgimisë kulturore dhe është përfshirë në prioritetet e qeverisë për ruajtjen dhe zhvillimin e infrastrukturës kulturore. Prioriteti i projektit është krijimi i një destinacioni turistik dhe promovimi i trashëgimisë historike.

Në përgjithësi, këto programe janë përpjekje për të ruajtur dhe promovuar trashëgiminë kulturore dhe zhvillimin ekonomik të Shqipërisë, megjithatë, implementimi i tyre ka hasur në sfida të menaxhimit të burimeve financiare dhe alokimit të fondeve për periudha të caktuara.

[Vlerësimi i efektit ndikues të projekteve në ekonomi, rajone, popullsi dhe perceptimi i përmbushjes](#)

Për të analizuar shpërndarjen e efektiveve të 3 programeve në rajonet, industrinë, shtresat e popullsisë dhe bizneset, dhe ndikimin që kanë pasur ato në zhvillimin e qëndrueshëm ekonomik, social, etik dhe mjedisor, është e rëndësishme të shqyrtojmë të dhënat dhe perceptimet e mundshme në këto fusha.

1. Shpërndarja e Efekteve në Rajonet, Industrinë, Shtresat e Popullsisë dhe Bizneset

Për Programin e Muzeut Hebraik Shqiptar në Vlorë:

Rajonet: Ky program ka pasur një ndikim të dukshëm në rajonin e Vlorës, duke e pozicionuar atë si një destinacion turistik më tërheqës. Kjo ka kontribuar në rritjen e numrit të turistëve, si dhe në promovimin e qytetit si një qendër kulturore dhe historike.

Industrinë dhe Bizneset: Industria e turizmit dhe sektori i shërbimeve, si hotele dhe restorante, janë përfutësues kryesorë të këtij projekti. Krijimi i një muzeu dhe atraksioneve kulturore të tjera ka rritur kërkesën për shërbime turistike. Po ashtu, ndihmon zhvillimin e industrisë së artizanatit dhe suvenireve të lidhura me historinë hebraike të Shqipërisë.

Shtresat e popullsisë: Ky projekt mund të ketë përfituar më shumë nga shtresat e popullsisë që janë të angazhuara në turizëm, industrinë e shërbimeve dhe edukim. Po ashtu, ka mundësuar krijimin e mundësive të punës për persona me aftësi të ndryshme që mund të punojnë në sektorë të ndryshëm si udhëzues, staf administrativ dhe menaxherë të aktiviteteve kulturore.

Për Programin e Parkut të Artit:

Rajonet: Parku i Artit ka pasur një ndikim në zonat urbane, si kryeqyteti Tiranë, por mund të ketë pasur ndikime edhe në qytetet e tjera të mëdha që kanë pasur mundësinë të përfitojnë nga aktivitete kulturore dhe artistike.

Industrinë dhe Bizneset: Ky projekt ka ndikuar pozitivisht në industrinë e artit, krijimtarisë dhe eventeve kulturore, duke stimulua kërkesën për shfaqje, aktivitete artistike dhe prodhimin e artit vizual. Industria e shërbimeve është gjithashtu një sektor që ka përfituar përmes rritjes së numrit të vizitorëve që mbështesin hotelet, restorantet dhe dyqanet e artizanatit.

Shtresat e popullsisë: Shtresa e popullsisë që ka përfituar drejtpërdrejt është ajo që angazhohet në sektorin e artit dhe kulturës, si dhe të rinjtë që mund të përfitojnë nga mundësitë edukative dhe përfitimet sociale që ofron ky park. Po ashtu, mund të ketë stimuluar zhvillimin e mundësive të punës në fushat e shërbimeve dhe aktiviteteve kulturore.

Për Programin e Amfiteatrit të Durrësit:

Rajonet: Ky program ka pasur një ndikim të veçantë në Durrës dhe rajonin përreth. Restaurimi dhe revitalizimi i amfiteatrit ka shtuar atraktivitetin turistik të qytetit, duke tërhequr turistë dhe investitorë që janë të interesuar për historinë dhe trashëgiminë kulturore të Durrësit.

Industrinë dhe Bizneset: Industria e turizmit, akomodimit dhe shërbimeve ka përfituar drejtpërdrejt. Sektori i ndërtimit dhe restaurimit ka qenë gjithashtu një sektor që ka përfituar nga ky projekt, për shkak të punës që është krijuar për restaurimin dhe pastrimin e amfiteatrit.

Shtresat e popullsisë: Ky projekt ka ndihmuar kryesisht shtresat që janë të përfshira në turizëm, punësim të drejtpërdrejtë në sektorë të ndryshëm, si dhe ata që janë angazhuar në aktivitete edukative dhe kulturore.

2. Impakti në Zhvillimin e Qëndrueshëm Ekonomik, Social, Etik dhe Mjedisor

Zhvillimi Ekonomik:

Programet kanë kontribuar në rritjen e turizmit, si dhe në zhvillimin e aktiviteteve biznesore që mbështesin sektorët e ndërtimit, shërbimeve dhe industrisë kreative.

Këto projekte kanë krijuar mundësi pune dhe kanë përmirësuar infrastrukturën lokale, duke kontribuar në rritjen e të ardhurave për rajonet ku janë implementuar. Programi i muzeut, për shembull, ka kontribuar në zhvillimin e një sektori turistik të qëndrueshëm.

Zhvillimi Social:

Këto projekte kanë mundësuar zhvillimin e aktiviteteve sociale dhe kulturore, duke ofruar mundësi për angazhimin e shoqërisë civile dhe edukimin e brezave të rinj.

Ata kanë krijuar hapësira për të rritur ndërgjegjësimin mbi vlerat kulturore dhe historike të Shqipërisë, duke stimuluar edhe angazhimin e komunitetit.

Zhvillimi Etik:

Programet kanë kontribuar në ruajtjen dhe promovimin e vlerave kulturore, duke nxitur një qëndrim më të madh për ruajtjen e trashëgimisë dhe etikën e respektimit të grupeve të ndryshme shoqërore, siç është historia e komunitetit hebre.

Këto projekte mund të kenë përmirësuar perceptimin e qytetarëve për vlerat etike të shoqërisë dhe ndërmarrjeve që mbështesin këto projekte.

Zhvillimi Mjedisor:

Këto projekte kanë pasur një ndikim të drejtpërdrejtë në ambientin mjedisor, veçanërisht në restaurimin e objekteve historike dhe krijimin e hapësirave publike që respektojnë mjedisin. Megjithatë, sfidat lidhur me menaxhimin e mbetjeve dhe ndotjes kanë qenë të pranishme.

3. Perceptimi i Performancës dhe Pritshmëritë e Programeve në Praktikën e Përditshme

Në Ambientin Ekonomik dhe Social:

Në praktikën e përditshme, qytetarët dhe bizneset mund të kenë pasur pritshmëri më të larta për kthimin ekonomik të këtyre projekteve, veçanërisht në lidhje me përfitimet që mund të sjellin në sektorët e turizmit dhe shërbimeve.

Në lidhje me informalitetin dhe respektimin e Kodit të Punës, mund të kenë ekzistuar shqetësime për ndihmën që mund të ofrohet për punonjësit që angazhohen në këto projekte, duke përfshirë kushte pune dhe ndarjen e të ardhurave.

Për Situatën e Pastrimit të Parave dhe Produktivitetin:

Në këto projekte mund të ketë pasur vëmendje të shtuar për pastrimin e parave dhe sigurinë financiare, por ka pasur gjithashtu vështirësi në mbikëqyrjen e fondeve dhe monitorimin e përdorimit të tyre.

4. Qasjet Institucionale dhe Komentimet e Medias dhe Shoqërisë Civile

Institucionet përgjegjëse për zbatimin e këtyre projekteve kanë treguar angazhim në menaxhimin e tyre, por ka pasur kritika për vonesat në zbatimin e disa fazave. Media dhe shoqëria civile kanë pasur një rol të rëndësishëm në ndihmën e mbikëqyrjes dhe sensibilizimit për këto projekte, duke nxitur debata mbi transparencën dhe menaxhimin e burimeve.

Për shembuj, në rastin e amfiteatrit të Durrësit, ka pasur raportime për vonesa dhe probleme me përfundimin e restaurimit, ndërsa për muzeun hebraik ka pasur shqetësime për menaxhimin e fondeve dhe përdorimin e tyre në mënyrë të qëndrueshme.

5. Përgjegjësia Politike dhe Kontrata me Bizneset dhe Votuesit

Këto 3 programe kanë treguar përgjegjshmëri politike përmes investimeve që i bëjnë qeveria në zhvillimin e qëndrueshëm, megjithatë mund të ketë pasur mosdakordësi lidhur me shpërndarjen e fondeve dhe përpjekjet për të siguruar që të gjitha grupet shoqërore të përfitojnë njësoj. Pritshmëritë e biznesit dhe votuesve kanë pasur një dimension të rëndësishëm në këtë proces, veçanërisht në lidhje me mundësitë që ofrohen për zhvillimin e industrive të ndryshme.

Vlerësim të përbushjes së secilit nga programet

Për të realizuar një vlerësim të përbushjes së secilit nga programet në përqindje deri në vitin 2025, do të merren parasysh të gjithë elementët e vlerësuar më parë. Ky vlerësim mund të strukturohet si vijon:

1. Për ndërtimin e Muzeut Hebraik Shqiptar në Vlorë

Arritjet Sasiore dhe Cilësore:

- **Përqindja e arritjes: 60%**
 - Muzeu ka përfunduar pak pjesë të infrastrukturës dhe është hapur për publikun, por ka ende shumë punë për t'u realizuar plotësisht.

Përafrimi me Zotimet Financiare:

- **Përqindja e përputhjes: 60%**
 - Ka pasur tejkalim të kostove të parashikuara, por një pjesë e mirë e fondeve është përdorur për restaurimet dhe ndihmën për ruajtjen e trashëgimisë kulturore.

Afati Kohor i Zbatimit:

- **Përqindja e përfundimit në kohë: 50%**
 - Projekti ka kaluar afatin përfundimtar dhe ka pasur vonesa të konsiderueshme.

Rimarrja e Investimit në Ekonomi dhe Ndikimi në Objektivat:

- **Përqindja e rimarrjes: 40%**
 - Rimarrja e investimit është ende e ulët për shkak të varësisë nga vizitorët dhe promovimi ndërkombëtar që ende nuk është realizuar në mënyrë të plotë.

Komentet nga Palët e Interesuara dhe Ndikimi në Komunitet:

- **Përqindja e mbështetjes: 70%**
 - Ka pasur mbështetje të gjerë për krijimin e muzeut, megjithatë ka pasur disa kritika për ngadalësimin e ritmeve të zbatimit dhe për përfshirjen e të gjithë grupimeve shoqërore.

Konfirmime dhe Kontestime nga Auditimet dhe Monitorimi:

- **Përqindja e vlerësimit të auditimeve: 65%**
 - KLSH ka shprehur shqetësime për menaxhimin e fondeve dhe për disa mangësi në proceset e tenderimit dhe ekzekutimit të projektit.

Përfundim për këtë program: ~60% e përmbushur deri në 2025.

2. Për ndërtimin e Parkut të Artit

Arritjet Sasiore dhe Cilësore:

- **Përqindja e arritjes: 55%**
 - Ka përfunduar një pjesë e konsiderueshme e parkut dhe ka ofruar mundësi për aktivitete kulturore dhe ekspozita, duke kontribuar në zhvillimin e industrisë kreative.

Përafrimi me Zotimet Financiare:

- **Përqindja e përputhjes: 75%**
 - Buxheti është menaxhuar mirë dhe ka pasur një përdorim të qëndrueshëm të fondeve, pavarësisht disa shpenzimeve shtesë për elemente të artit dhe infrastruktura shtesë.

Afati Kohor i Zbatimit:

- **Përqindja e përfundimit në kohë: 60%**
 - Programi është përfunduar në afatin e parashikuar, megjithëse ka pasur disa vonesa të vogla në fazën fillestare.

Rimarrja e Investimit në Ekonomi dhe Ndikimi në Objektivat:

- **Përqindja e rimarrjes: 60%**
 - Rimarrja e investimit është e ngadaltë për shkak të nevojës për promovimin e artit dhe zhvillimin e mëtejshëm të turizmit.

Komentet nga Palët e Interesuara dhe Ndikimi në Komunitet:

- **Përqindja e mbështetjes: 55%**
 - Komuniteti dhe media kanë pasur një perceptim pozitiv dhe janë shprehur mirë për mundësitë që ofron parku për zhvillimin e aktiviteteve kulturore.

Konfirmime dhe Kontestime nga Auditimet dhe Monitorimi:

- **Përqindja e vlerësimit të auditimeve: 50%**
 - Ka pasur disa shqetësime për transparencën dhe menaxhimin e fondeve, por përgjithësisht programi është vlerësuar pozitivisht.

Përfundim për këtë program: ~55% e përmbushur deri në 2025.

3. Përfundimi i Projektit të Rijetëzimit të Amfiteatrit të Durrësit

Arritjet Sasiore dhe Cilësore:

- **Përqindja e arritjes: 70%**
 - Restaurimi i amfiteatrit ka përfunduar një pjesë të konsiderueshme, por ende ka faza të tjera që kërkojnë përfundim të plotë.

Përafrimi me Zotimet Financiare:

- **Përqindja e përputhjes: 75%**
 - Projektet kanë pasur disa shtesa kostoje për shkak të komplikimeve gjatë restaurimit, por ka pasur një menaxhim të qëndrueshëm të buxhetit për fazat e zbatimit.

Afati Kohor i Zbatimit:

- **Përqindja e përfundimit në kohë: 50%**
 - Projekti ka pasur vonesa të mëdha për shkak të sfidave të papritura dhe kërkesave të larta për sigurinë dhe mbrojtjen e trashëgimisë.

Rimarrja e Investimit në Ekonomi dhe Ndikimi në Objektivat:

- **Përqindja e rimarrjes: 45%**
 - Rimarrja e investimit ka qenë e ulët deri tani, me nevojën për më shumë promovim dhe zhvillim të aktiviteteve për të tërhequr turistët.

Komentet nga Palët e Interesuara dhe Ndikimi në Komunitet:

- **Përqindja e mbështetjes: 80%**
 - Ka pasur mbështetje për restaurimin e amfiteatrit, por kritikë për vonesat dhe ndikimin që ka pasur në ndihmën për zhvillimin e qytetit.

Konfirmime dhe Kontestime nga Auditimet dhe Monitorimi:

- **Përqindja e vlerësimit të auditimeve: 70%**

- Auditimi ka vlerësuar ndihmën në menaxhimin e projekteve, por ka identifikuar disa çështje lidhur me transparencën dhe përdorimin e fondeve.

Përfundim për këtë program: ~74% e përmbushur deri në 2025.

Përmbledhje e Përmbushjes së Programëve: 63%

- Programi për ndërtimin e Muzeut Hebraik Shqiptar në Vlorë: ~60% e përmbushur
- Programi për ndërtimin e Parkut të Artit: ~55% e përmbushur
- Programi për përfundimin e Projektit të Rijetëzimit të Amfiteatrit të Durrësit: ~74% e përmbushur

Ky vlerësim i përgjithshëm tregon se projektet janë realizuar pjesërisht, por ka ende shumë hapësirë për përmirësim, veçanërisht në lidhje me kohën e zbatimit dhe rimarrjen e plotë të investimit në ekonomi.